

Brezice
dz 03/09
BIZELJSKI ...
1963

050(497.4 Bizeljsko)

0099860,3

COBISS ©

KNJIZNICA BREZICE

Leto: I

10.IV.1963

BIZELJSKI GLAS

Glasilno bizeljskih društev, uradov, ustanov.

Uvodna beseda:

Z zadoščenjem ugotavljamo, da si naš domači list "Bizeljski glas" lepo utira pot med širše kroge prebivalstva in da bo sčasoma postal res prava krajevna nujnost. Doslej ga že imajo v vseh večjih mestih Slovenije, pošiljajo ga pa tudi našim mladeničem, ki služijo vojsko v Srbiji.

Že pred nami si je pionirski odred na domači šoli omislil svoj časopis. Tehnična dela pa so nerodna in zamudna, zato smo se odločili, da bomo odslej izdajali k našemu listu še mladinsko prilogo "Kotiček naših pionirjev". Tu se bodo oglašali naši najmlajši in nam kaj zanimivega povedali... K sodelovanju pa ponovno vabimo vse tiste, ki bi lahko kaj prispevali, da bi bil list popolnoma naš in za nas - vse!

Izdajatelji

TOD:

RAZGOVOR Z NAŠIMI KMETOVALCI

Turistično društvo je tudi olepševalno! Čemu? Po svojih močeh si mora prizadevati, da bo naš celotni okoliš dobil lepšo, za tujca bolj privlačno zunanost. Z malimi sredstvi je to zelo težko doseči, z dobro voljo bo pa marsikaj opravljenega. Danes se bomo pogovorili z našimi sadjarji.

Bizeljsko je izrazit sadjarski okoliš. Izgleda, da bo letos tudi sadna letina boljša od lanske. Ako bo odkup sadja dovolj prožen in tržišče pravočasno zasigurano (na to je treba misliti že sedaj!), bomo morda dosegli boljše prodajne pogoje, kot smo jih bili vajeni.

Ne smemo pa čakati, da nam bo narava sama dala, kar in kolikor bo hotela. Staro sadno drevje, ki se je že izrodilo, bo dalo malo in še to slabega rodu. Tistih par kg sadja, ki nam ga daje stara, trhla jabolana ali sliva, pač ne odtehta škode, ki nam jo napravi, ako životari blizu mladega nasada. Pred vojno nam je kapar uničil veliko sliv (češpelj), ki so se šele po letih opomogle, ako smo staro, napadeno drevje brez pomisleka podrli, izkopali in porabili kot kurivo ali drugače. Isto je bilo pozneje s pečkastim sadjem. Kapar in druge bolezni oz. zajedavci se brezobzirno širijo s starega na mlado drevje in ga

uničujejo. Ako še toliko zasajamo mlado drevje, da bi prazen prostor zopet zapolnili, nimamo in ne bomo imeli pravega uspeha! Bolezen je treba zdraviti pri njenem izvoru, t.j. odstraniti je treba vse staro drevje, ki so se ga lotili razni škodljivci (kapar, svetoder, škrlup, lišaji, mahovje, itd.). Naj nam ne bo žal enega starega drevesa, ako z njegovo pomladitvijo ali popolno odstranitvijo rešimo pred boleznijo vrsto mladih drevesc!

Seveda "čiščenje" sadovnjaka in zaščitno škropljenje ne bo koristilo, ako bodo to delo opravili samo posamezniki, ne pa vsi! Res je letošnja dolgotrajna zima odgodila marsikatero delo, ki bi se lahko bilo opravljeno, pa še ni, vendar bomo morali najti čas tudi za naše sadno drevje, da ga pravočasno očistimo in iztrebimo vse, kar je suhega in bolnega, da pripomoremo zdravemu do boljše rasti in do večjega in lepšega pridelka. Boljši pridelok, večji dohodek! In zunanji izgled kraja? Koliko bo pridobil, ako bodo tujci - izletniki videli pri nas lepo negovano, čisto sadno drevje in zdravo sadje! Še in še se bodo radi vračali k nam in se zalagali pri sadjarjih z dobrim sadjem po primerni ceni, ki je ne bodo kvarili dragi posredovalci z navijanjem cen do take višine, da si delovni človek v mestih in industrijskih središčih svežega sadja večkrat sploh ne more privoščiti!

ŠE ENA NAŠIM KMETOVALCEM: O PROIZVODNEM SODELOVANJU

Pred leti je padlo med naše kmetovalce z raznih strani: "kooperacija"! Ljudje so se spraševali, kaj je to in kaj bo iz tega? Ali pa ne bo vsa zemlja odvzeta zasebnim lastnikom? Itd. Pa ni bilo in kot izgleda, sploh ne bo nič hudega! Če bo šlo tako dalje kot doslej, bo pa vse najboljše!

V pisarni domače KZ so nam povedali da ljudje trumoma prihajajo in sklepajo, potem pa podpisujejo pogodbe o proizvodnem sodelovanju ali "kooperaciji", t.j. za stvar, ki so se je nekdanj tako mnogo nepotrebno bali, ker je niso poznali.

Zdaj, ko so poučeni, kaj pomeni tuja beseda "kooperacija", ki je vzbudila toliko strahu, se oglašajo v tolikem številu, da v KZ včasih zmanjka tiskovin in jih morajo sproti razmnoževati.

Kaj prijavljajo kmetovalci? Vse poljske pridelke (bela in druga žita, okopavine, itd.), ki jih lahko pridelujejo na svojih zemljiščih. Pri tem se obvežejo, da bodo upoštevali navodila KZ glede uporabe semen, gnojil, zaščitnih sredstev in obdelave zemlje ter da bodo zadrugi prodali vse viške pridelka po dnevni tržni ceni, dočim se obvezuje zadruga, da bo priskrbelo stalno oramje in druga strojna dela, dobavila potrebno kakovostno semenje, ustrezno vrste in količino umetnega gnoja ter vsa zaščitna sredstva (škropiva).

V kooperaciji lahko obdelujemo travnike, njive, sadonosnike in vinograde. Pogodbe lahko sklepamo vse leto, obračun med KZ in sodelujočim kmetovalcem pa bo opravljen do 30. novembra. Zadruga preskrbi tudi zavarovanje pridelka pri zavarovalnem zavodu. Od vloženih sredstev si zaračuna 8% obresti.

Podobne pogodbe kot za proizvodno sodelovanje na ze ljiščih lahko kmetovalci sklepajo tudi za pitanje mladih govedi in vzrejo bekonov. Tudi ta panoga udejstvovanja je lahko za naše kmetovalce dobičkanosna, ako se za njo zavzemajo in jo pravilno izvedejo.

Kooperacija torej ni huda zadeva, nego koristna oblika gospodarskega udejstvovanja.

NEKAJ O JURJEVANJU

Jurjevanje je star običaj, verjetno še od tedaj, ko so Stari Slovani slevili zmago boginje pomladi (Vesne) nad boginjo zime in smrti (Morane). Pokristjanjenje Slovencev je preneslo slavljenje Zelenega Jurija (24. aprila). Običaj se je še ohranil v nekaterih slovenskih krajih, zlasti v Belokrajini, deloma pa tudi na Bizeljskem. Vsako leto so hodila društva in pčsmezne skupine v prosto naravo, da so proslavili "Jurijevo nedeljo".

Letos, ko je bila zima izredno dolga in smo pomladi že željno pričakovali, bi bilo umestno in prav, ako bi ta dan proslavili po starem običaju vsi skupno, t.j. vsa društva, skupine, mladinci, itd., vsi na enem mestu!

Turistično in olepševalno društvo je prevzelo vodstvo vseh priprav. Povabljeni bodo vsa sosednja društva in lovske družine iz drugih krajev, da se pomerijo z domačo lovsko družino v streljanju na golobe.

Kulturno-umetniško društvo "Slovenski dom" iz Zagreba nas bo ta dan obiskalo s celotnim pevskim zborom (okoli 40 pevcev), ki bo priredil pri nas samostojen koncert, itd. Skratka: prireditvev je zamišljena v velikem obsegu za nedeljo, 21. aprila, ako pa bi bilo ta dan slabo vreme, v nedeljo 28. aprila 1963.

BIZELJSKI GRAD - (konec)

Po odpravi fevdalizma graščaki niso več predstavljali tiste gospode, ki je nekdanj strah in trepet za vse prebivalstvo. Večinoma so živeli na svojem matičnem posestvu v Konjicah. Sami so redkokdaj prihajali na Bizeljsko, vso skrb za obdelovanje zemlje, zlasti vinogradov in ostalega posestva so prepuščali svojim oskrbnikom, ki navadno niso ostali brez stranskih dohodkov, kadar so prodajali graščinske pridelke.

Med obema vojnama je gospodarila v gradu baronica Christina Ceshi (beri: Kristina Češki), ki je bila vnukinja kneza Windischgrätza. Ta se je v oktobru 1941 poročila z Nikolajem pl. Maasburgom. To je bila prva civilna poroka na Bizeljskem.

KINO BIZELJSKO BO V APRILU PREDVAJAL:

7/4-1963 italijanski film "Tetovirana roža"
14/4-1963 francoski film "Kockar" - (kolor)
21/4-1963 jugoslovanski film "Dobri steri pianino"
28/4-1963 ameriški film "Smešna oseba" - (kolor)

OPOMBA UREDNIŠTVA:

Vzporedno priobčujemo dva članka, ki bosta prav gotovo pripomogla k pomirjenju in bosta zadevo zbrisala z dnevnega reda!

NEKAJ MISLI O ČLANKU "SPOZNAVAJMO DOMOVINO"

Tovariš urednik!

V drugi številki "Bizeljskega glasu", katerega čitam s posebnim zanimanjem in veseljem, ste objavili članek pod gornjim naslovom. Uverjen sem bil, da bom v članku zasledil nekaj novih podatkov iz zgodovine bizeljskega ali celo iz preteklosti naše širše domovine. Priznati pa moram, da sem bil globoko razočaran, ko sem videl, da je članek namenjen predvsem napadu na prireditelje "Noči v Casablanci". Ne morem se z vami v celoti strinjati (mislím, da je članek napisal urednik) in tudi ne s priporočilom, naj bi ob podobnih prireditvah uporabljali domača imena kot so Sračjek, Peklo, Ptišnica, itd., ker bi gostom iz drugih krajev takšna imena ne pomenila mnogo, domačini pa te kraje dobro poznajo in bi za njih ne bili privlačni. Strinjam se pa, da ni na mestu iskati za tovrstno prireditev zvočnih atraktivnih imen, posebno še ne tedaj, če za prikaz takšnega kraja ni potrebnih kulís in druge dekoracije.

Sicer pa zadeva zaradi imena ni bistvena; bistven je namen, katerega so prireditelji s tako zvočnim nazivom hoteli doseči. Vsesplošno in dobro je našim ljudem poznana delovna akcija občanov z območja Dramlje in Vitne vasi, saj so prebivalci tega področja vložili izredno veliko naporov pri izgradnji ceste, ki jim je prepotrebna! Doslej so vaščani teh dveh vasi vložili v izgradnjo ceste preko 42.000 prostovoljnih delovnih ur in znatna denarna sredstva ali so h gradnji prispevali kako drugače. Njihova volja, vztrajnost in upornost pri doseganju svojih ciljev je vsega priznanja vredna in lahko postavimo organizatorje akcije za gradnjo ceste samo še za vzor vaščanom mnogih drugih vasi in zaselkov. Sodim pa, da bi bilo sodelovanje Turističnega društva na Bizeljskem s pri-

mernim nasvetom prikladna oblika pomoči prizadevnim vaščanom Dramlje in Vitne vasi tudi ob organizaciji prireditve.

Z zvenečim nazivom "Noč v Casablanci" ni bila storjena tolikšna napaka, kot jo posnemamo iz članka, h kateremu dajem samo svoje mnenje!

Pravimo, da namen posvečuje sredstvo! No, pa recimo, da je tokrat tudi to sredstvo bilo posrečeno. Domačinom iz Dramlje in iz Vitne vasi pa tega ne bomo zamerili! Drugič pa skupno pogruntajmo ustrežnejši - domači naziv zabave na Bizeljskem!

Milan Šepetavc

"NA NAPAKAH SE UČIMO...!"

Tako so rekli že nekdanj in marsikje, rečejo še danes, napake pa še kljub temu delajo... Pravijo, da smo tudi mi napravili napake, ko smo objavili v 2. številke našega domačega lista članek pod naslovom "Noč v Casablanci".

Zakaj smo to objavili? Sledili smo vsem tistim, ki se z naslovom na lepakih niso strinjali, ker niso pomislili na komercialni učinek, ki ga je imel zveneč naslov in ga je tudi dosegel!

Domače ime, domači naziv, domača označba, n.pr. "Noč v Dramlji" ali "Noč v Vitni vasi", bi pač ne bila privlačna stvar in hi lahko ostala dvorana - prazna.

To so prireditelji pravilno preračunali in naravnost učinkovito pripravili dvorano, z blestečo reklamo pa privabili množico gostov, da je bilo veselje gledati nepričakovan uspeh! Saj pa je bila tudi celotna organizacija na višku, zato nam je žal, da tudi blesteči reklami in propagandi naslov ni privabil mnogih, ki jih sicer splošno videvamo na raznih prireditvah, da bi videli, kaj se lahko ustvari z nesebično požrtvovalnostjo, ki so jo pokazali člani SZDL iz Vitne vasi in Dramlje. Ko se pridružujemo tistim, ki jim po vsej pravici izrekajo na uspehu doslej opravljenega dela zaslužene čestitke, moramo samo ugotoviti, da so pravilno dosegli svoj komercialni uspeh in - svoj namen!

To pa je bilo tudi glavno, da končno pridejo do svoje prepotrebne ceste in povezave z ostalim svetom.

Le tako naprej - uspeh jim je v vsakem primeru zagotovljen. In tega jim iskreno želimo vsi, tudi dopisniki v našem domačem listu, ki jih "Casablanca" ni motila, da se ne bi o vsem, kar pišejo, tudi osebno prepričali. Mislimo, da je s tem zadeva tudi s te strani urejena!

V.F.

VOLILCI IN VOLILNI IMENIKI

Bližajo se volitve v razne organe ljudske oblasti (občinske, okrajne, republiške, zvezne).

Iz prakse nam je znano, da pred volilnimi komisijami, ki bodo poslovale, pride večkrat do mučnega položaja. Volilec, ki hoče opraviti svoje državljansko pravico, ni vpisan v volilni imenik! Kdo je kriv? On dolži krajevni urad, kjer sestavljajo volilne imenike, krajevni urad pa ugotavlja, da ga sploh nima v evidenci. In zakaj?

Državljan, oziroma občani včasih zapuščajo kraj svojega stalnega bivališča, ne da bi se pravilno odjavili, v novem kraju se prijavijo samo začasno ali sploh ne, ostanejo tudi kar stalno, pozabijo na svojo osnovno državljansko dolžnost, da bi se morali pravočasno odjaviti oziroma prijaviti pri svojem krajevnem uradu - in volilni imenik ostane netočen, nepopoln, ker ne vsebuje vseh volilnih upravičencev!

Zdaj je čas, da zamujeno popravimo. Do 10. aprila bodo na krajevnem uradu sprejemali prijave sprememb, t.j. naknadnih vpisov in izbrisov iz volilnega imenika. Vsem volilnim upravičencem, ki so zadnja leta menjali bivališče priporočamo, da se do tega datuma (10.4.1963) na krajevnem uradu osebno prepričajo, ako so bili pravilno vpisani v volilni imenik:

Glede volitev samih pa bodo uvedene gotove spremembe, ki jih bodo pred volitvami na zborih volilcev tolmačili za to določeni pooblaščenca. Za posamezne volilne enote na Bizeljskem je sedaj predvideno 5 občinskih odbornikov, ki naj bi bili po eden iz okolišev: Dramlja - Vitna vas, Stara vas - Gregovce, Brezovica - Nova vas - Bizeljsko, Drenovec - Bračna vas - Bukovje, Orešje - Bizeljska vas. Volišč pa bi bilo toliko, kolikor bo izkazovala potreba.

Morda bi bilo umestno, da volilci že zdaj razmišljajo o izbiri kandidatov za bodoče občinske odbornike. Pri tem naj upoštevajo tudi enakopravnost žensk ter računajo s tistimi volilci iz vrst agilne mladine, ki bi bila sposobna, da pomladi bodoči občinski odbor.

In še ena pripomba: Volilne imenike volilnih upravičencev za volitve v zbor proizvajalcev sestavljajo gospodarske organizacije in proizvajalne ustanove same. To velja za vse tiste volilce, ki so sami v delovnem razmerju z gospodarsko organizacijo in njihove družinske člane ali pa so člani te gospodarske organizacije, n.pr. člani Kmetijske zadruga. Vsem priporočamo, da se prepričajo o svojem vpisu v volilni imenik pri krajevnem uradu in v upravi KZ ali pri podjetju, kjer so zaposleni.

Iz krajevnega urada

IZ GASILSKIH VRST smo poučeni:

Pred tedni je bil letni občni zbor občinske gasilske zveze v Brežicah. Razen strokovnih vprašanj, ki zadevajo celotno obč. gasilsko zvezo, nas posebno zanima dejstvo, da bo na predlog predsednika ObLO tov. Milana Šepetavca najeto posojilo za nabavo gasilske opreme, s katero naj bi predvsem izpopolnili najnujnejši inventar v gasilskih centrih.

Povsem upravičeno smatramo, da je bizeljski okoliš tudi eden takih centrov, kjer obstoja organizacija že preko 70 let in ima torej vse pogoje za to, da bi bila pri razdeljevanju in izpopolnitvi gasilske opreme primerno upoštevana. Prepričani smo, da bo naše stališče osvojeno tudi pri mero-dajnih činiteljih, za kar jim je gasilsko društvo Bizeljsko že zdaj hvaležno.